

Plenum

Tisdag 17.3.2026 kl. 14.00—19.39

9. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 16 kap. i strafflagen

Regeringens proposition RP 71/2025 rd
Utskottets betänkande LaUB 2/2026 rd

Andra behandlingen

Förste vice talman Paula Risikko: Ärende 9 på dagordningen presenteras för andra behandling. Innehållet har godkänts i första behandlingen och lagförslaget kan nu godkännas eller förkastas.

Nu debatt. Ledamot Hänninen, varsågod.

Debatt

18.33 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa puhemies! Turvallinen yhteiskunta rakennetaan sillä, että he, jotka auttavat muita, voivat tehdä työnsä ilman pelkoa. Poliisi, pelastustoimi ja ensihoito ovat yhteiskuntamme kantavia voimia. He ovat osa kansallista turvallisuutta. Siksi on korkea aika varmistaa, että heillä on myös lainsäädännön tasolla vahva selusta.

Tämän esityksen on tarkoitus parantaa yhteiskuntamme auttajien rikosoikeudellista suojaa ja siten turvata heidän mahdollisuutensa tehdä tärkeää työtä ammattitaidolla. Esityksellä suljetaan aukko, joka on ollut olemassa pitkään, aivan liian pitkään. Ensihoitajat, jotka eivät virallisesti käytä julkista valtaa, eivät ole aiemmin nauttineet samaa rikosoikeudellista suojaa kuin poliisit, vaikka tekevät kriittistä työtä, usein samoissa tilanteissa. Lisäksi selkeytettäisiin poliisi- ja hälytystoiminnan vaikeuttamisen ja haittaamisen rangaistavuutta. Lain on oltava yhdenmukainen kaikille näissä vaikeissa tilanteissa sekä turvattava yhteiskunnallisten auttajiemme turvallisuus.

Arvoisa puhemies! Tämä esitys on teko suojelijoidemme turvallisuuden puolesta. Muutosta on ehdotettu kauan. Monet ammattilaiset ovat tuoneet esiin, kuinka turvattomaksi työ on muuttunut. On tilanteita, joissa auttaja joutuu pelkäämään enemmän väkivaltaa kuin potilaan tilan huononemista tai joissa työnteko vaikeutuu kohtuuttomasti muiden toiminnan seurauksena. Se ei ole hyväksyttävää, ja siksi asiaan on puututtava. Esityksen myötä rikokseksi määritellään esimerkiksi se, jos väkivallalla tai uhkauksella estetään poliisin tai ensihoidon toimintaa tai anastetaan heidän käyttämäänsä kalustoa, kuten ambulanssi tai paloauto. Esityksessä ei enää samalla tavalla edellytetä, että työtään tekevä ammattilainen olisi käyttänyt julkista valtaa. Tämä on tärkeä ja oikeudenmukainen täsmennys, sillä ensihoitajat eivät yleensä käytä tehtävässään julkista valtaa, jolloin rikoslain nykyinen erityisuoja ei ole suojellut heitä työssään.

Arvoisa puhemies! Turvallisuus ei ole itsestäänselvyys. Se vaatii toimeen tarttuvia viranomaisia, ja nämä viranomaiset tarvitsevat työolot, joissa heidän ei tarvitse pelätä. On

Punkt i protokollet PR 24/2026 rd

meidän velvollisuutemme varmistaa, että pelastajat voivat keskittyä pelastamiseen. Myös valiokunta on nähnyt tämän tärkeänä. Minä itse pidän tärkeänä myös sitä, että Suomi seuraa Ruotsin esimerkkiä. Siellä vastaava lainsäädäntömuutos tehtiin jo vuonna 2020. Meillä ei ole varaa olla jälkijunassa tilanteessa, jossa uhkat ensihoitajia kohtaan lisääntyvät. Avun saamisen on oltava turvallista.

Arvoisa puhemies! Turvallisuus on yhteinen asia. Se rakennetaan yhdessä pienin teoin, joilla on suuri merkitys. Tämä esitys on sellainen. Se parantaa meidän kaikkien arjen turvallisuutta. Jokainen meistä voi luottaa avun saamiseen, kun pelastushenkilöstö voi tehdä työtään turvassa. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Strandman poissa. Edustaja Mattila, olkaa hyvä.

18.38 **Hanna-Leena Mattila kesk:** Arvoisa puhemies! Nyt puhumme ihmisistä, jotka tulevat paikalle silloin, kun meillä on hätä. Poliisit, pelastajat ja ensihoitajat ovat usein ensimmäisinä paikalla tilanteissa, joissa joku on loukkaantunut, peloissaan ja vaarassa. He tekevät työtänsä muiden auttamiseksi usein kiireessä ja vaikeissa oloissa. Siksi tuntuu väärältä ja suorastaan käsittämättömältä, että juuri he joutuvat työssään kohtaamaan väkivaltaa, uhkailua ja häirintää. Kyse ei ole yksittäisistä tapauksista vaan ilmiöstä, joka on valittavasti lisääntynyt. Se ei saa olla osa kenenkään työpäivää.

Hallitus esittää, että rikoslakiin lisätään säännökset poliisi- ja hälytystoiminnan vaikeuttamisesta ja haittaamisesta. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että vakavammat teot, kuten väkivalta ja uhkailu viranomaisia kohtaan, tunnustetaan selkeästi rikokseksi. Myös lievempi häirintä otetaan paremmin huomioon omana tekonaan. Tämä on ihan oikein, ja kannattankin lämpimästi hallituksen esitystä.

Hallituksen esitys on tärkeä kahdesta syystä: ensinnäkin siksi, että jokaisella on oikeus tehdä työnsä ilman pelkoa, toiseksi sen vuoksi, että kun viranomaisia häiritään, apu voi viivästyä ja silloin vaarantuu jonkun toisen terveys tai jopa henki. On hyvä, että lainsäädäntöä päivitetään vastaamaan tätä tilannetta. Muissa Pohjoismaissa, kuten Ruotsissa, vastaavia ratkaisuja on jo tehty. On perusteltua, että myös Suomessa pidetään huolta siitä, että suojele on kestävä ja riittävä. Kuten oikeusministeri Leena Meri on todennut, kyse on myös siitä, että poliisi- ja hälytystoimintaa päästään hoitamaan ilman häiriötä. Se on kaikkien etu.

Arvoisa puhemies! Lakimuutos on siis tarpeellinen, mutta mielestäni on vielä tärkeämpää, minkälaisen viestin annamme yhteiskuntana. On sanottava selkeästi, että me emme hyväksy sitä, että auttajia häiritään tai uhataan. He ovat paikalla meitä varten.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Sillanpää.

18.40 **Pia Sillanpää ps:** Arvoisa puhemies! Mistä tässä niin sanotussa sinivilkkusabotaasissa on kyse? Kyse on yksinkertaisesti siitä, että kun ensihoitajat, poliisi tai palomiehet ovat menossa auttamaan ihmisiä, niin joku päättää tulla näiden työtehtävien väliin ja häiritsee, uhkailee, pahoinpitelee henkilöstöä tai rikkoo kalustoa. Eli tarkoituksena heillä on estää sen työn tekeminen, jota varten nämä ihmiset on hälytetty paikalle.

Kyseessä ei ole mikään pieni ilmiö. Ensihoitajat ovat tuoneet ilmi, että väkivalta ja uhkailu ovat heille arkipäivää. On puukotuksia, kuristamisia, jopa tilanteita, joissa ambulans-

Punkt i protokollet PR 24/2026 rd

sia kohti on ammuttu. Helsingissä arvioidaan, että lähes päivittäin joku ensihoitaja kohtaa uhkaavan tilanteen. Ja nyt puhumme Suomen tilanteesta, vaikka tämä saattaisi kuulostaa siltä, mitä Ruotsissa tapahtuu. Tilanne on suoraan sanottuna järkyttävä. Jokainen voi miettiä, miltä tuntuisi, jos joutuisi omassa työssään kohtaamaan tämänkaltaista väkivallan uhkaa joka ikinen päivä. Siksi tämä lakimuutos on tärkeä. Tällä lailla tehdään selväksi se, että ensihoitajia, poliiseja ja palomiehiä ei häiritä. Jatkossa, jos estät poliisia, ambulanssia tai palomiehiä tekemästä työtään väkivallalla, uhkailulla tai vaikka rikkomalla heidän välineitään, siitä voi saada jopa neljä vuotta vankeutta ja lievemmissäkin tapauksissa tulee seuraamuksia, kuten kuuluukin.

Arvoisa puhemies! Tämä lakimuutos on ollut jo pitkään monien toive. Ensihoitajat, palomiehet ja heidän etujärjestönsä ovat vaatineet tätä muutosta jo vuosia. He ovat tuoneet hyvin selvästi esiin näkemyksensä siitä, että nykyinen tilanne ei riitä suojelemaan heitä. Ei lakimuutos toki poista väkivaltaa tai häirintätilanteita, mutta toivon mukaan ankarat seuraamukset estävät edes osan teoista ja tuomitut toimivat esimerkkinä sille, mitä tapahtuu, jos harjoitat sinivilkkusabotaasia.

Tässä laissa on myös vedetty rajoja, mikä katsotaan sinivilkkusabotaasiksi ja mikä ei. Me emme ole kieltämässä mielenosoituksia tai niin kutsuttua rauhanomaista kansalaisaktivismia. Jos ihmiset kokoontuvat asiallisesti ja ilman väkivaltaa, tämä laki ei siihen puutu. Teon pitää olla tahallinen, oikeudeton ja sen pitää oikeasti estää tai vaikeuttaa viranomaisten toimintaa. Eli jatkossakin ihmiset saavat osoittaa mieltään, kunhan päästävät tarvittaessa ambulanssin perille.

Arvoisa puhemies! Tämä lakimuutos on myös viesti koko yhteiskunnalle. Me arvostamme ja kunnioitamme niiden ihmisten työtä, jotka tulevat paikalle silloin, kun kenellä tahansa meistä on jokin hätänä. Siksi meidän ei tule hyväksyä sitä, että heidän työtään vaikeutetaan tahallisesti tai että he joutuvat väkivallan kohteeksi. Haluankin kiittää ministeri Leena Merta tästä loistavasta muutoksesta. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Savio.

18.43 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Käsittelyssä olevalla hallituksen esityksellä parannetaan hälytystehtävissä olevien poliisien sekä ensihoidon ja pelastustoiminnan henkilökunnan asemaa lisäämällä rikoslakiin poliisi- tai hälytystoiminnan vaikeuttamista koskeva rangaistussäännös. Kuten täällä on todettu, enimmäisrangaistus tällaisesta rikoksesta, kuten väkivallasta tai uhkaamisesta, olisi neljä vuotta vankeutta, ja se on varmasti omiaan vähentämään hälytystehtäviin kohdistuvaa häirintää. Vastaavasti hälytystoiminnan haittaaminen olisi enintään kuuden kuukauden vankeuden tai sakon uhalla rangaistavaa, eli lievempikin hälytystehtävää häiritsevä ilkeä katsottaisiin aivan oikein rangaistavaksi. Säädos on erityisen tärkeä siltä osin kuin teon kohteena olevaan toimeen ei liity julkisen vallan käyttöä, siis muun muassa ensihoitajien työhön.

Arvoisa puhemies! Tällä hallituksen esityksellä suojataan ja turvataan yhteiskunnallisesti hyvin tärkeiden tehtävien häiriötöntä ja tehokasta suorittamista. Monet ensihoitajat kokevat väkivallan uhkaa pelastustilanteeseen lähtiessään, ja valitettavasti samalla avuntarvitsijan saama apu voi viivästyä kriittisin seurauksin, mikäli tätä häirintää, ilkeä ja muuta vastaavaa esiintyy. Tähän tilanteeseen on todellakin syytä vihdoin puuttua, ja juuri siihen tällä erittäin hyvällä lakiehdotuksella tähdätään. On erinomaista, että lakivaliokunta on ollut asiaa käsitellessään yksimielinen, ja ehdotus on muutoinkin saanut laajaa tukea yli

Punkt i protokollet PR 24/2026 rd

puoluerajojen. Yhdyinkin kiitoksiin hallitukselle ja oikeusministerille tästä hyvästä esityksestä, joka turvaa omalta osaltaan yhteiskuntamme tärkeimpiin kuuluvien viranomaistehävien toimivuutta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom.

18.46 Miko Bergbom ps: Arvoisa rouva puhemies! Mikäli jatkossa uhkaat poliisia, ensihoitajaa tai pelastajia väkivallalla, voit saada siitä jopa neljä vuotta vankeusrangaistusta. Tämä on jatkoa hallituksen hyvälle kriminaalipoliittisille uudistuksille, joissa rikoksenteikijät pannaan vastuuseen ja heille laitetaan asianmukaiset tuomiot, ei enää vain sivuuteta näitä.

Mitä tulee ensihoitajiin, niin täytyy muistaa, että he ovat hyvin usein ensimmäisinä siellä paikalla, ja monesti se tilanne on sellainen, että ne alkutiedot ovat epäselviä eikä välttämättä ole suoraa ja selvää käsitystä siitä, onko siellä esimerkiksi riski väkivallanteolle. Aikaisemmassa laissa ennen tätä uudistusta on ollut se tilanne, että ensihoitajia tai pelastajia ei kuitenkaan ole kohdeltu lainsäädännöllisesti samalla tasolla kuin poliisia, eli käytännössä ensihoitajia vastaan kohdistettu väkivalta ei ole ollut yhtä rangaistavaa, ja tässähän on aivan selvä vääryys tapahtunut. Nyt onneksi tämä uudistus, minkä hallitus eduskuntaan toi, korjaa tilanteen, eli ensihoitajien arvostus laitetaan sille tasolle, mihin se myös kuuluu.

Arvoisa puhemies! Esimerkiksi Yleisradion uutisessa vuodelta 2022 kerrotaan, että kun ensihoitajilta on selvitetty, kuinka moni heistä kokee väkivaltaa tai sen uhkaa, niin jopa 40 prosenttia vastaajista oli eräessä kyselyssä saanut tappouhkauksia tai näissä uhkailutilanteissa oli ollut mukana esimerkiksi teräase. Se kertoo siitä, kuinka vakavasta ongelmasta on kyse ja kuinka yleisestä ongelmasta on kyse. Eli voisi sanoa, että aika moni ensihoitaja uransa aikana joutuu kohtaamaan näitä tilanteita. Juuri tähän tämä esitys puuttuu.

Haluan myös kiittää lakivaliokuntaa siitä, että saatiin tästä yksimielinen esitys myös tänne saliin käsiteltäväksi. Se on tietenkin positiivinen asia. Kiitos erittäin paljon oikeusministeri Leena Merelle tämän asian edistämisestä ja tämän lain tuomisesta tänne eduskuntaan. Nyt se vihdoinkin viimein saadaan täällä maaliin, ja se on hieno asia. Kiitos siitä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Vigelius.

18.48 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! On niin, että jos olemme avuntarpeessa ja joku tämän avuntarpeen ohessa, kun siihen ollaan apua tarjoamassa poliisin, ensihoidon tai sitten pelastuksen kautta, tulee siihen häiriköimään väkivaltaisesti, uhkaavasti, niin hän samanaikaisesti häiritsee paitsi sitä auttamistyötä myös näitä auttajia ja myös sitä avuntarpeista ihmistä. Sen takia nimenomaan tällä sinivilkkusabotaasia koskevalla lainsäädännöllä pyritään siihen, että pelote aiheuttaa tällaista uhkaa kasvaa, toisaalta siihen, että tällaiset häiriötilanteet vähenisivät, ja jos niin ei käy, vaan tällaista ongelmatoimintaa jatkossakin nähdään, siitä pystytään sitten kovemmin rankaisemaan näitä tekijöitä. Kaikkiin näihin vaikutuksiin tällä lainsäädännöllä pyritään.

Se on hyvää jatkoa tällä hallituskaudella tehdyille muillekin koventamistoimenpiteille, mitä esimerkiksi kriminaalipolitiikassa on nähty. Se on tarjonnut suojaa ja yhtäältä mahdollisuuksia poliisille puuttua rikoksiin, selvittää niitä, saattaa rikolliset vastuuseen, ja toisaalta rikosten uhreille mahdollisuuksia saada oikeutta rikoksen kohteeksi joutumisestaan. Tällä lainsäädännöllä laajennetaan tätä entisestään, ja se laajennetaan koskemaan

Punkt i protokollet PR 24/2026 rd

mutakin viranomaisia kuin pelkästään poliisia. Tämä on ehdottoman hyvää lainsäädäntöä. Kannatan tätä voimakkaasti.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen godkände lagförslaget i proposition RP 71/2025 rd utifrån beslutet i första behandlingen. Andra behandlingen av lagförslaget avslutades. Ärendet slutbehandlat.